

CONV 294/02

WG VIII 6

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της : Γραμματείας

προς : την Ομάδα VIII «Άμυνα»

Θέμα : Σύνοψη της συνεδρίασης της 23ης Σεπτεμβρίου 2002

Αποτελέσματα των εργασιών**1. Παρέμβαση του κ. Javier Solana, Υπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ και ανταλλαγή απόψεων**

- Ο Υπάτος Εκπρόσωπος σκιαγράφησε το ιστορικό πλαίσιο της θέσπισης Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ). Υπήρξαν σταθερές εκκλήσεις από την κοινή γνώμη για ανάληψη μεγαλύτερης ευθύνης από την Ευρώπη όσον αφορά την ασφάλειά της και, ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας είχε ισχυρή υποστήριξη. Αλλά και εκτός Ευρώπης υπήρξε ευρύ αίτημα για μεγαλύτερη συμμετοχή της Ένωσης στη διαχείριση των κρίσεων. Επί του παρόντος, έχουν συσταθεί οι δομές λήψης αποφάσεων που είναι αναγκαίες προκειμένου να καταστεί η ΕΠΑΑ επιχειρησιακή, ενώ οι εργασίες συνεχίζονται προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι διατίθεται το απαιτούμενο στρατιωτικό δυναμικό στην Ένωση. Ο Υπάτος Εκπρόσωπος σκιαγράφησε το στόχο που έθεσε η Ένωση κατά τη σύνοδο του Ελσίνκι το 1999, σημειώνοντας ότι έκτοτε έχει επιτελεσθεί σημαντική πρόοδος, αλλά ότι παραμένουν τομείς για τους οποίους απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τούτο είχε ως συνέπεια την αύξηση των αμυντικών δαπανών ή επιπλέον ενέργειες για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα των εξοπλισμών. Επίσης, ένας σημαντικός στόχος που βρισκόταν σε εκκρεμότητα ήταν η ολοκλήρωση των ρυθμίσεων για την πρόσβαση στους πόρους και το δυναμικό του NATO. Όσον αφορά τη Συνέλευση, πρέπει να σημειωθεί ότι, καίτοι λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές καταστάσεις και ευαισθησίες των κρατών μελών, τυχόν νέες προτάσεις θα πρέπει να αφήνουν ανοιχτή κάθε μελλοντική προοπτική.
- Κατά τη συζήτηση, ορισμένα μέλη της Ομάδας ρώτησαν τον Υπάτο Εκπρόσωπο με ποιον τρόπο θα επιτελεστεί αυτή πρόοδος όσον αφορά το δυναμικό και ποιες είναι οι διαθέσιμες επιλογές ούτως ώστε να είναι δυνατή η περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ. Πολλά μέλη τόνισαν ότι το μέλλον της ΕΠΑΑ εξαρτάται πρωτίστως από την πολιτική βούληση. Υπογραμμίστηκε η σημασία της εξασφάλισης της συμβατότητας με το NATO καθώς και συμφωνίας δυνάμει της οποίας θα επιτρέπεται η πρόσβαση στους πόρους του NATO. Υποβλήθηκαν ερωτήσεις σχετικά με το μελλοντικό ρόλο των υποψήφιων χωρών στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ, το ρόλο της Επιτροπής και τις διαφορές συμπεριφοράς στα πλαίσια των εθνικών κοινοβουλίων.

- Ο Ύπατος Εκπρόσωπος συμφώνησε ότι η πρόοδος εξαρτάται από την εξασφάλιση ικανής πολιτικής βούλησης. Αλλά υπήρξε και ευρεία υποστήριξη από την κοινή γνώμη και έπρεπε να υπάρξει σχετική ανταπόκριση. Μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο η ΕΠΑΑ να διαθέτει στο μέλλον επαρκή επιχειρησιακή ευελιξία, με δυνατότητα, για παράδειγμα, ανάληψης ενεργειών στο πλαίσιο «συνασπισμού εθελούσιας συμμετοχής». Όσον αφορά το δυναμικό, η συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε καλύτερη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας, παρόλο που τα κράτη μέλη πρέπει στο ενδιάμεσο διάστημα να είναι έτοιμα να εξετάσουν το ενδεχόμενο αύξησης των αμυντικών δαπανών. Κύριος στόχος είναι να προσαρμοστούν οι ένοπλες δυνάμεις της Ευρώπης (που μέχρι πρόσφατα είχαν σχεδιαστεί για τους σκοπούς της συλλογικής άμυνας) προκειμένου να μπορούν να αναπτύσσονται εκτός της περιοχής τους. Αυτό συνεπάγεται την ανάπτυξη επαρκούς νέου δυναμικού, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, των επικοινωνιών και των μηχανισμών υποστήριξης. Οι υποψήφιες χώρες πρέπει επίσης να προσαρμόσουν και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να μειώσουν τον αριθμό των οπλιτών, παρόλο που και το μέτρο αυτό έχει βραχυπρόθεσμα επιπτώσεις από την άποψη του κόστους. Οι σχέσεις με το NATO είναι σημαντικές, αλλά θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την επίλυση των εκκρεμών θεμάτων που αφορούν την πρόσβαση στο δυναμικό του NATO. Ωστόσο, η ευθύνη του NATO παραμένει ξεχωριστή και διακριτή από την ευθύνη της ΕΕ. Η διαχείριση των κρίσεων περιλαμβάνει επίσης πολιτικά μέσα και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην παροχή ορισμένων από τα εν λόγω μέσα.

2. Ευρωπαϊκή προσπάθεια στον τομέα της άμυνας: στρατιωτικό δυναμικό ανάλογα με τους στόχους

Ο στρατηγός κ. Schuwirth, Γενικός Διευθυντής του στρατιωτικού επιτελείου της ΕΕ, σκιαγράφησε στην Ομάδα τη μέχρι σήμερα επιτελεσθείσα πρόοδο της ΕΠΑΑ, εκθέτοντας τις δομές, τις γενικές έννοιες, και ειδικότερα, το δυναμικό. Το έργο όσον αφορά το δυναμικό βασίζεται κατ' ανάγκη στα γενικά σενάρια ελλείψει συγκεκριμένων επιχειρησιακών απαιτήσεων. Η διαδικασία επίτευξης των πρωταρχικών στόχων οδηγεί μέχρι στιγμής στη διαπίστωση ότι το δυναμικό υπάρχει, αλλά ότι υπάρχουν και ορισμένες ελλείψεις. Ορισμένες από αυτές προκύπτουν διότι δεν έχει παρασχεθεί το υπάρχον δυναμικό, ενώ άλλες αφορούν πραγματικές ελλείψεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Έχουν ήδη αναληφθεί ορισμένες πρωτοβουλίες, ιδίως το σχέδιο Airbus για αεροσκάφη βαρέων μεταφορών. Απαιτούνται επιπλέον προσπάθειες ιδίως όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και των προμηθειών. Στα παραδείγματα για τη σημασία της αναζήτησης κοινών λύσεων περιλαμβάνεται ο ανεφοδιασμός στον αέρα και τα συστήματα επικοινωνιών. Όσον αφορά τη σχέση ΕΕ-NATO, πρέπει να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο δυναμικό προέρχεται ως επί το πλείστον από τις ίδιες δυνάμεις. Ως εκ τούτου, υπάρχει αμοιβαίο ενδιαφέρον για κοινές προσεγγίσεις.

Κατά τη συζήτηση, τέθηκε το θέμα του καθορισμού κριτηρίων συμμετοχής σε πλαίσιο στενότερης συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας. Συζητήθηκε επίσης το θέμα των σεναρίων (Πέτερσπεργκ και επέκεινα), καθώς και το θέμα του είδους στρατεύματος (κληρωτοί ή μη). Ο στρατηγός κ. Schuwirth υπογράμμισε ότι τα κριτήρια θα πρέπει να εξεταστούν από την άποψη της αποτελεσματικότητας των δαπανών. Τα πιθανά σενάρια στο πλαίσιο του Πρωταρχικού στόχου προβλέπουν επί του παρόντος όλες τις περιπτώσεις πλην της συλλογικής άμυνας. Σχετικά με το θέμα των κληρωτών στο στράτευμα, το κύριο ζήτημα είναι η βάση επί της οποίας θα γίνει επιλογή για πραγματικές επιχειρήσεις.

Ο Πρόεδρος κατέληξε ότι η συνεδρίαση αποτέλεσε χρήσιμη ευκαιρία για την ομάδα προκειμένου να εξεταστούν σημαντικά θέματα ειδικότερα όσον αφορά το δυναμικό, και ιδίως τον τρόπο με τον οποίο θα εξασφαλιστούν η αναγκαία πολιτική δέσμευση, τα πιθανά κριτήρια συμμετοχής σε μελλοντικές προσπάθειες συνεργασίας και το πλαίσιο των αποστολών δυνάμει της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ).

3. Διάφορα

Ο Πρόεδρος ανήγγειλε ότι η επόμενη συνεδρίαση θα πραγματοποιηθεί στις 4 Οκτωβρίου και θα αφιερωθεί στο θέμα των εξοπλισμών. Έχουν κληθεί ορισμένοι εμπειρογνώμονες προκειμένου να παρουσιάσουν το προς συζήτηση θέμα.
